

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Вх. № 19/к.о. 8/93г.
Дата 14.10.93г.

с.к. Н. Бавков
14.10.93

С Т А Н О В И Щ Е
по Конституционно дело № 8 от 1993 година

С определение от 2 април 1993 г. Конституционният съд ни конституира като страна по Конституционно дело № 8/93 г. във връзка с искане на 53 народни представители от 36-ото Народно събрание на основание чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията Конституционният съд да се произнесе за съответствието на Договора между Република България и Република Турция за трансфер на осъдени лица от 22.06.92г.

Министерството на правосъдието изразява следното становище по поставените въпроси:

1. Договорът защитава правата на българските граждани, включително и на лица с двойно гражданство. Текстът на чл. 7 гласи, че трансферът на осъденото лице може да бъде отказан, когато то е гражданин на осъждащата държава. Тази хипотеза ще се тълкува от българска страна във връзка с чл. 25, ал. 4 от Конституцията, съгласно който гражданин на Република България не може да бъде изгонен от нея или предаден на друга държава. Ето защо компетентният орган ще бъде задължен да отказва винаги предаването на лице с двойно гражданство на турската страна. Българската страна обаче винаги може да поиска предаването на български гражданин, осъден в Турция и ако той е същевременно и турски гражданин, турската страна ще има

право на преценка дали да го предаде съгласно турското законодателство. Тук е налице засилена защита на правата на българските граждани, които са същевременно и турски граждани, тъй като българската страна винаги ще отказва тяхното предаване съгласно нормите на Конституцията, но в същото време може да прави искания към турската страна за предаване на такива лица.

2. В този смисъл са и нормите на международните актове, които са взети предвид при изготвянето на Договора. Съгласно договорите - модели на ООН, приети на 8 Конгрес в Хавана през 1990 г., предаването на едно лице може да бъде отказано ако лицето, чието предаване се иска, е гражданин на замолената държава. Също така Конвенцията на Съвета на Европа за екстрадиция, към която България следва да се присъедини съгласно решение на Министерския съвет, предвижда в чл. 6, ал. 1, че всяка Договаряща страна е свободна да откаже екстрадицията на свои граждани. В обяснителния доклад към Европейската конвенция по екстрадиция, издаден от Съвета на Европа, се пояснява, че в някои страни предаването на собствените граждани е забранено, а в други се разрешава и затова се приема разпоредбата, съгласно която държавата **може** да откаже предаването на свои граждани - т.е. да прецени съгласно нормите на вътрешното си законодателство дали да ги предава или не.

3. Текстовете на Договора не противоречат и на чл. 25, ал. 5 и чл. 26 от Конституцията, съгласно които "Българските граждани, пребиваващи в чужбина, са под закрилата на Република България" и "Гражданите на Република България, където и да се намират, имат всички права и задължения по тази Конституция". Лицата с двойно гражданство следва да спазват законите и на двете държави, под

чиято юрисдикция се намират. Липсата на двустранно споразумение между България и Турция, уреждащо статута на лицата с двойно гражданство, води до прилагане на общите принципи на международното право при разрешаване на въпросите, свързани с тези лица. Двойното гражданство е доброволно избран статут, така че лицата, които му се подчиняват, не могат да се отклонят от юрисдикцията, включително и от мерките на принуда от страна и на двете държави. Текстът на договора напълно обосновано позволява и на двете държави да отказват предаването на лице, което е техен гражданин, тъй като това лице следва да се подчинява изцяло на тяхната юрисдикция. След като едно лице е решило да приеме гражданството на една страна, то е длъжно да търпи всички последици, произтичащи от това гражданство, включително и неблагоприятните /съдене и изтърпяване на наказанието/ и не може да се позовава на гражданството си на другата страна като основание за отклоняване от юрисдикцията на първата страна. Правата на лицата с двойно гражданство са напълно защитени, защото при всички случаи те ще изтърпяват наказанието в отечествената си страна - т.е. страната, чиито граждани са те. Фактът, че те са граждани и на другата страна по договора, не ги поставя в неравностойно положение, тъй като те са длъжни да се подчиняват на юрисдикцията и вътрешния ред и на двете държави и не могат да се отклонят от възможните мерки на принуда, предприети от една от тях. Отклонянето от подобни мерки би поставило тези лица в привилигеровано положение спрямо лицата, граждани само на едната държава, защото те ще имат право

да избират по-благоприятния статут при определяне на наказателния режим, което е недопустимо за лице, гражданин само на едната страна.

МИНИСТЪР НА

ПРАВОСЪДИЕТО:

/д-р. МИШО ВЪЛЧЕВ/